

Даширабдан Одбоевич Батожабай

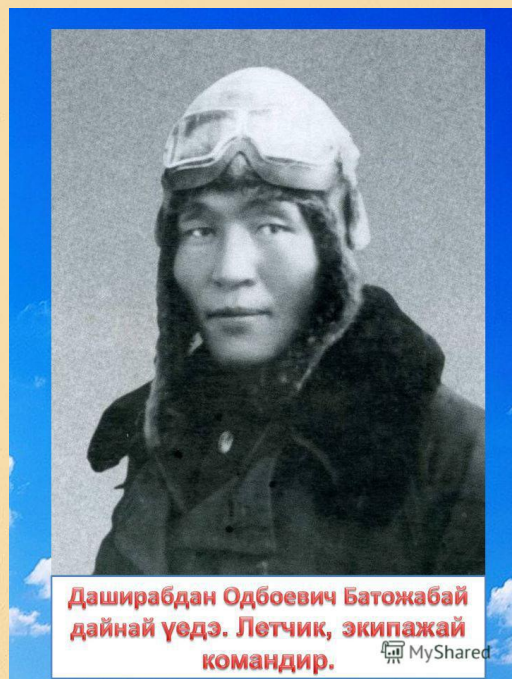
1921-1977

Даша-Рабдан Одбоевич Батожабай Шэтын областиин Агын Буряадай тойрогой Догой нютагта 1921 ондо түрэхэн юм. 1936 ондо Зугаалайн долоон жэлэй хургуули дүүргээд, Улаан-Үдын театрально-хүгжэмэй техникумдэ ороо хэн.

1940 ондо театрай артист Д-Р. Батожабай Москвада болоһон Буряадай искусствын нэгэдэхи декадада хабаадалсаа. Дайнай эхилхэдэ, Д-Р. Батожабай Новосибирск хотодо сэрэгэй лётчигуудай хургуулида хуража байба. Тэрэ хургуулияа дүүргэмсээрээ фронтдо, холо ниидэдэг авиациин лётчигуор алба хээ хэн. Дайнай һүүлээр Д-Р. Батожабай радиокомитедтэ редактораар хүдэлөө, хүдөөгэй уран бэлигтэнэй табиха нэгэ акттай зүжэгүүдые бэшэнэ, нэгэ хэды соо Шэтын можодо нютагайнгаа колхоздо хүдэлөө.

Даширабдан Одбоевич Батожабай
дайнай үөдэ. Лётчик, экипажай
командир.

1952 ондо М. Горькийн нэрэмжэтэ Литературна институтта ороод, тэрэнээ 1957 ондо дүүргэбэ. Институтта нуража байха үедөө «Адуушанай дуун», «Багшашни хэн бэ?» гэжэ повестьнуудые, «Адуушанай дуун» гэжэ адли нэрэтэй фильмын сценари болон бусад драмануудые бэшэһэн байна. Институт дүүргэхэ жэлдээ Д-Р. Батожабай «Төөригдэһэн хуби заяан» гэжэ трилоги — гурбан романай нэгэдэхи ном бэшэжэ эхилээ. Удаадахи арбан жэл соо хүдэлжэ хоёрдохи номыень, харин 1965 ондо гурбадахи номыень дүүргэбэ.

Даширабдан Батожабай
повесть «Песня табунщика»

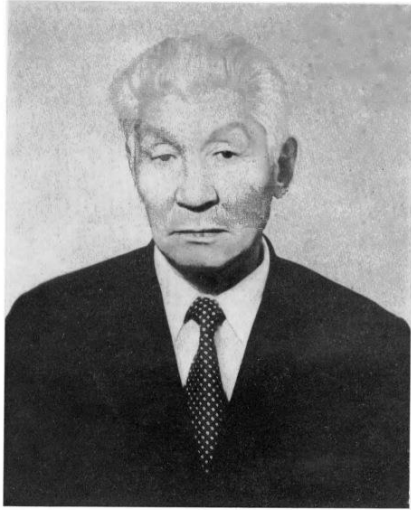
Улан-Удэ, 1957 г.
перевод на русский язык
Ильи Чернева и Никифора Рыбко

На съёмках фильма "Песня
табунщика", по повести Даширабдана
Батожабая

Москва, 1956 г.

D. Borshabai

Зүжэгүүд

«Галта мүрэн»

«Дойбод сохилго»

«Барометр шуурга харуулна»

«Сэлмэг тэнгэрийн сахилгаан»

«Зүрхэнэй шарха»

«Эхэ тухай домог»

«Галаар эрьхэн галаб»

«Урбаанай уршагта ябадалнууд»

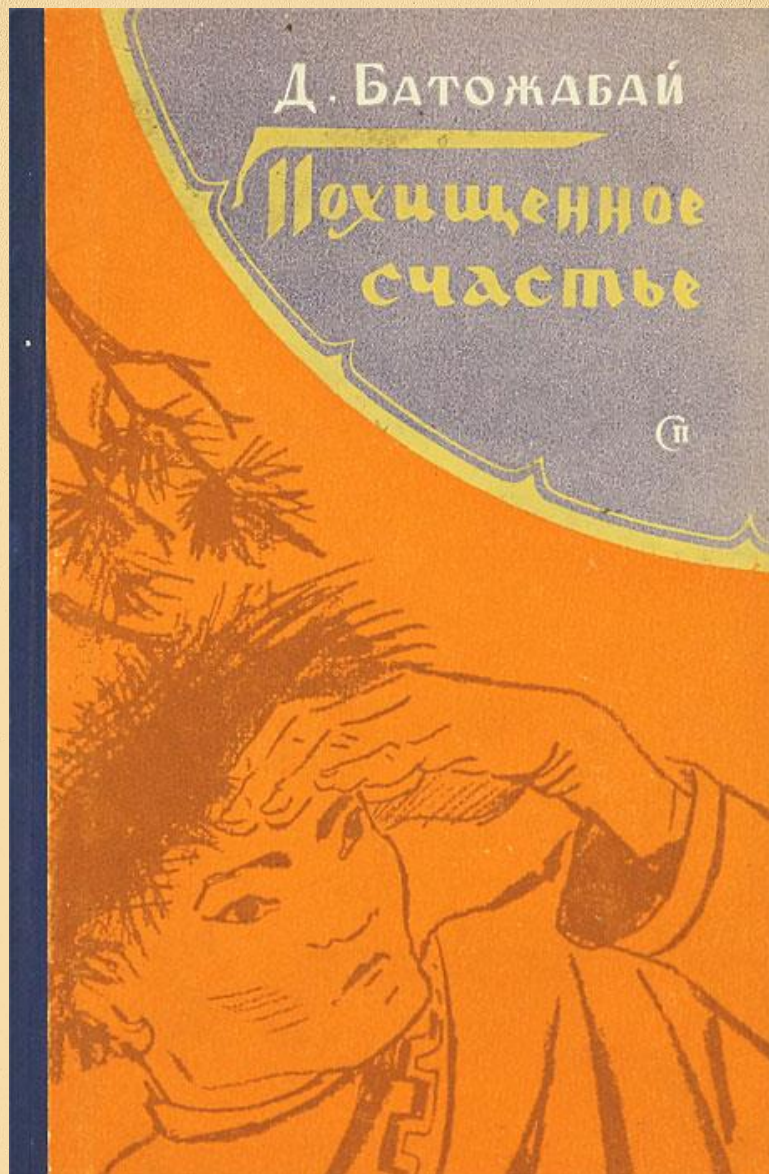
«Залинта аадар»

«Модон шоро»

«Алтан гэр» фильм

«Барометр шуурга харуулна»

«Зүрхэнэй шарха»

Бэлигтэй уран зохёолшо «Төөригдэһэн хуби заяан» гэжэ трилоги-роман, туужанууд, ажабайдалай шухала темэнүүдтэ зорюулһан гүнзэгы удхатай зүжэгүүд болоод киносценаринуудые бэшэжэ, буряад совет литературын хүгжэлтэдэ ехэ хубитаяа оруулаа һэн. Москвада «Современник» гэжэ хэблэл Д-Р. Батожабайн романиие хоёр дахин ород хэлэн дээрэ хэблэжэ гаргаһаниинь, Монголой арадай республикада монгол хэлэн дээрэ оршуулагдажа хэблэгдэһэниинь уран зохёолшын бэлигэй урган хүгжэһые элитэ гэршэлнэ.

1954 ондо "Сэсэн Сэнгэ хүбүүн" гэжэ эпическэ поэмэнь Улаан-
Үдэдэ хэблэгдээ.

Д. БАТОНАЛАЙ

НЕВСКРЫТЫЕ конверты

Д-Р. Батожабай трилогиёо дүүргэһэнэйнгээ удаа граждан дайнай герой, суута командир Нестор Каландаришвилиин хүтэлбэри доро партизануудай харуулһан гайхамшагта габьяа тухай «Уулын бүргэдүүд» гэхэн түүхын роман бэшэжэ суурхаа һэн. Тус роман мүн лэ ород хэлэн дээрэ оршуулагдажа, Москвада хэблэгдэн гараһан байна. Тэрэнэй бэшэһэн «Катастрофа» гэхэн драма Х. Намсараевай нэрэмжэтэ Буряад драмын театрта 1980 ондо табигдаа бэлэй. Драма соо хитад арадай хүндэ хүшэр байдалда ороод байһан тухай харуулагдана.

**СП «Догой» родина
Даширабдана Батожабая
фронтовика, писателя, драматурга**

Даша-Рабдан Одбоевич Батожабай бэлиг шадабариингаа улам халбаржа байхада, үбшэлжэ наһанһаа нүгшөө һэн. Наһанһаа нүгшэһэн хойнонь Лхамасу Батуевна нүхэрэйнь оролдолгоор номуудынь хэблэгдэжэл байгаа. Республикын эдиршүүлэй номой санда Д-Р. Батажабайн нэрэ олгогдожо, горитойхон ажал ябуулагдаа. Түрэхэн тоонто Догой нютагтань хүшөө бодхоогдожо, нэрэнь, хэхэн ажалынь мүнхэлэгдөө. СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной гэшүүн Даша-Рабдан Одбоевич Батожабай дайшалхы олон медаль, орденуудаар , мүн «Ажалай Улаан Тугай» орденоор шагнагдаһан юм.